

DR. SPRINGER MIKLÓS

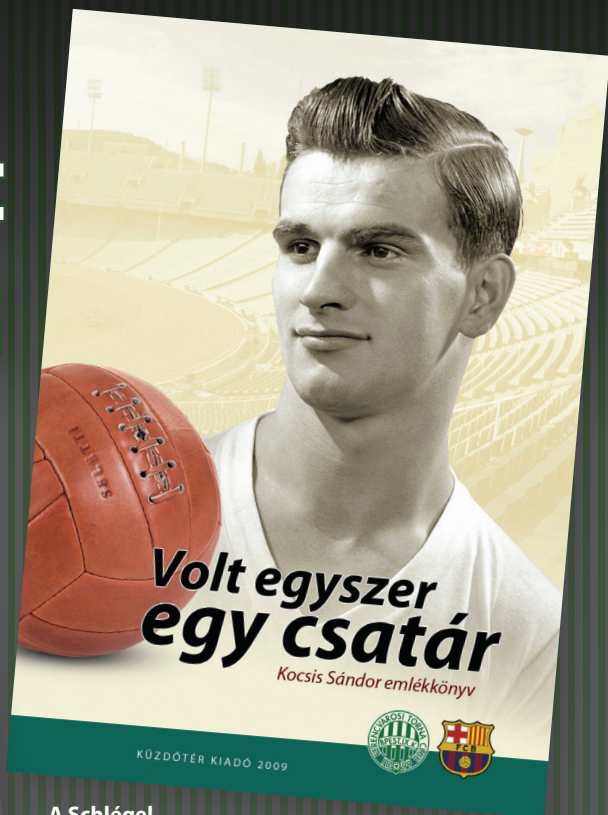
85 ÉV HŰSÉGBEN A ZÖLD-FEHÉR SZÍNEKÉRT

Lélekben mindig fradista maradt: **KOCSIS SÁNDOR** (1929-1979)

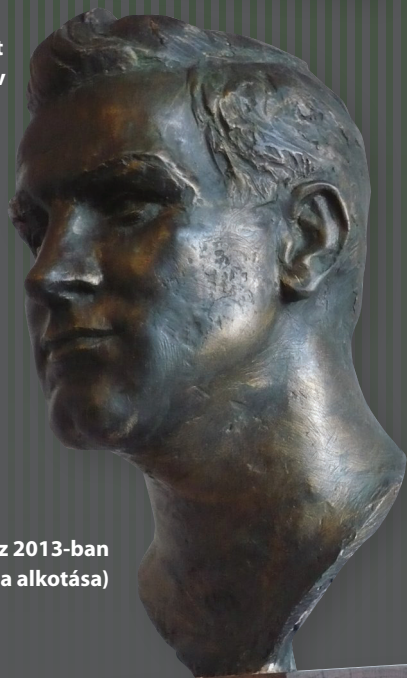

Hazatérésekor leróttuk kegyeletünket ravatalánál

A Schlégel
Oszkár által
szerkesztett
emlékkönyv
idézi fel
életét

Kezdeményezésünkre szobra lesz 2013-ban
Budapesten (Fekete Géza alkotása)

**„Rombolni könnyebb,
mint építeni.
Az utókor az építőket
csodálja!”**

(Keleti bölcsesség)

Dr. Springer Miklós 85. születésnapjára

Kedves Miklós!

85 év!

Csodálatos életkor, főleg akkor, ha figyelembe vesszük, hogy milyen küzdelmes, tartalmas éveket takar! Lehet, hogy ez a szám egy kicsit elszomorít, de én, mint az idősebb, hadd vigasztaljalak. A korosodás nem feltétlenül egyenlő az öregedéssel, s a jó bor is csak nemesedik az évek múlásával.

A bornál is fontos az évjárat. 1928-ban születélt, jó évjárat volt! Veled együtt ebben az évben olyan kiválóságok születtek, mint például Bara Margit, Tábori Nóra, Sinkovits Imre színművészek, az olimpiai bajnokaink közül Hódos Imre birkózó, Keresztes Attila kardvívó, azután Bacsó Péter filmrendező, Kornai János közgazdász, Juhász Ferenc költő és a két híres válogatott jobbszélső, Budai László és Sándor Károly. Nagy dolgok is történtek ebben az évben. Fleming felfedezte a penicillint, az amszterdami olimpián 6-6 magyar arany- és ezüstérem született, a Fradi labdarúgói pedig – születéseden felbuzdulva – gyorsan megnyerték a 11. bajnoki címet, kivívták a 4. magyar kupa győzelmet és mindezt megfejelték a Közép-Európai Kupa elhódításával.

Neked, akinek az élete a születéstől fogva – a családi kötődés következtében – összefonódik a Fradival, a szokásos jókívánások mellett mi mást is kívánhatnánk születésnapodon, 1928-hoz hasonlóan ez az év is hozzon egy Fradi bajnoki címet!

Sok-sok Fradista nevében kívánjuk, Isten éltesen erőben, egészségben, hogy még sokáig élvezhessük társaságodat, csodálhassuk a fiatalokat megszégyenítő aktivitásodat, szellemi frissiségedet, példát meríthessünk az általad hűen képviselt fradizmusból és együtt örülhessünk az újabb sikereknek!

**„Nem tudom, mit rejt a sorsod,
mosolyt hoz-e vagy könnyeket.
Tanuld meg hát feledni a rosszat,
s őrizd meg a boldog perceket.”**

(Ernest Hemingway)

Szeretettel ölel igaz fradista barátod:

Rudas Ferenc

1928. január 31-én még a nap is máshogy kelt fel, a Springer család otthonába egy új családtag érkezett. Springer Miklós ekkor látta meg a napvilágot, de még nem volt tudatában annak, hogy gyakorlatilag egyszerre két családba érkezett. Ereiben már egész biztosan zöld vér folyt akkor is, a Ferencváros szeretetét azonban folyamatosan lélegezte be az otthoni zöld-fehér légkörben. Édesapja a Ferencváros elnöke, nagypapa pedig alapító elnöke volt hazánk legnépszerűbb és legsikeresebb együttesének. Az idő azonban halad a maga megállíthatatlan, visszafordíthatatlan vonalán, és ma 85. születésnapján köszönhetjük alapítónk unokáját, akinek élete, mint elődeié, eggyé vált a Ferencvárossal.

– Az mindenki előtt ismert, hogy Dr. Springer Ferenc, a ferencvárosi nagypolgárság vezetője, országgyűlési képviselő, ügyvéd, 1899. május 3-án a Ferencvárosi Torna Club megalapítójának vezéralakja volt, akit közfelkiáltással elnöknek választottak. Én most elsősorban az ezt megelőző eseményekre lennék kíváncsi, na meg természetesen a Springer család történetére.

– A Springer-család Kassáról származik, felvidéki cipszerek voltak. A cipszerek a jázsági szászokkal

vándoroltak be még Mária Terézia idején. Nagypám nagyon tehetséges és céltudatos gyerek volt, például gyalog jött fel Pestre, mikor a papok elvállalták, hogy ingyen taníttatják. Kassán élt a családja, ő feljött egyedül és az intézetbe került. Annyira tehetséges volt, hogy az egyik rend felkarolta és ösztöndíjjal segítette.

Vezéregyéniség volt, briliáns agyi képességekkel. Gyakorlatilag ő alapozta meg a Springer család polgári jellegét. A dédapám cipésmester volt. Sajnos, rövid ideig élt, ami elmondható nagypámról is, aki 57 éves korában halt meg. Apám még ennél is

korábban, 46 évesen. A családon belül én és a 82 évesen elhunyt bátyám ritkaságnak számítottunk, mert megéltük a nyolcvanadik életévét is. Visszatérve nagyapámra, ő a Kossuth Párt képviselője lett. A Ferencváros egyes számú, elismert embere volt, és mint ügyvéd, komoly nevet szerzett magának. Ulrich Etelkát vette feleségül, akinek az apja a neves Baross Kávéház tulajdonosa volt. Nagyanyám fiatal, 22 éves asszonyka volt. 1890-ben házasodtak össze, és 1892-ben született meg az apám. Etelka ott-hon szült, az orvos házhoz jött. Miután levezette a szülést és a csecsemőt ellátta, elment. Akkoriban sajnós a kommunikációs lehetőségek még nem voltak olyan fejlettek, mint manapság. Már egy óra is eltelt, amikor észrevették, hogy a nagyanyám vérzik. Mire az orvos visszaért, addigra elvérzett.

Eltelt 3-4 év és nagyapám ismét megnősült. Egy Bauer Mária nevezetű hölgyet vett el, aki nagyon jómódú családból származott. Tőle még további négy gyermeke született, három leány és egy fiú. Apám testvérei tehát, mind féltestvérek voltak. Apámat mostohaanyja, Mária nevelte fel, de nem volt közöttük jó viszony, egész apám haláláig. Akkor nagyon csodálatosan viselkedett vele, végig fogta a kezét.

Visszatérve a testvéreire, a fiútestvérének, Istvánnak, meg kellett változtatnia a nevét, mert szabadalmi bíró volt, és a harmincas években, a Horthy-időkből a közszolgálati embereket arra kötelezték, hogy magyarosítsák a neveiket. Ő mérnök és szabadalmi bíró, zseniális elme volt. Úgy mondanám, dupla doktor, mérnök-doktor volt, mert

nem csak elvégezte a mérnöki iskolát, hanem le is doktorált belőle. Sályira magyarosított. Ő alapította meg Miskolcon a Nehézipari Műszaki Egyetemet, amelynek haláláig a rektora volt. Mechanikát tanított, könyvei jelentek meg, például ő írta a mérnökök tankönyvét is. Egyébként még az Elnöki Tanácsnak is tagja lett, mert szerettek olyan emberekkel felvág-

ni, akik párton kívüliek. Neki két fia született, mindkettő műegyetemi tanár lett. Az egyik Miskolcon, a másik pedig Budapesten, a Villamosmérnöki karon.

A három lánytestvér remekül ment férjhez. A lányok közül a legidősebb, Mária, hozzáment egy igazságügyi államtitkárhoz, Záborszky Istvánhoz. A legkisebbet, Irént, Noszkay Aurél vette feleségül, akit az Új Szent János kórházban csak úgy neveztek, hogy „Vesepápa”. Az urológián egy nagy márványtáblája van ma is, és a kórház területén egy utca van róla elnevezve. Ő volt az orvostikai bizottság elnöke. Ezen kívül még országgyűlési képviselő is volt. A politikához semmit nem értett, de tiszteletből megválasztották. Itt kell elmondanom, arra nagyon büszke vagyok, hogy a családban nem volt szokás párttagnak lenni.

A középső lány, Piroska, Mensáros Zoltánhoz ment férjhez, aki később nagyon jónevű ügyvéd lett, csak volt egy nagy pechje. Őt választották meg ugyanis a MÜNE elnökének. Ez a Magyar Ügyvédek Nemzeti Egylete, a mai Kamarának az elődje volt a Horthy-korszakban. A Magyar Ügyvédek Nemzeti Egyletének a Szálasi-korszakban kötelezővé tették, hogy távolítsák el a zsidó ügyvédek. Mivel ő volt akkor az elnök, az ő nyakába varrták az egészet. Mikor jött a fordulat éve, bevitték a Markóba és vizsgálati fogságba helyezték. Súlyos gyomorfekélye volt. A családi legenda szerint örölt üveget tettek az ételébe, gyomorvérzést kapott és meghalt.

– Ő volt Mensáros Lászlónak, a híres színésznek az édesapja?

– Igen. Két fia volt, az idősebb, Mensáros Zoltán, aki 2008 decemberében halt meg. A fiatalabb pedig az a Mensáros László, aki a nemzet egyik legnagyobb, Kossuth-díjas színésze volt. A felesége egy Juhász lány volt, a Juhász-féle Gamma egyik tulajdonosának a lánya. A Juhász testvérek alapították a Gamma gyárat, amely egy optikai gyár volt a Fehérvári úton. A két testvér zseniális feltaláló volt, ők találták fel a lóelemképzőt. Ez egy olyan radarszerű berendezés volt, melyet a magyar légvédelmi

gépágyúra szereltek, majd a kezelőjének nem kellett mást csinálnia, mint a gépbe a löelemeket betáplálnia és az a szerkezet sebességét is beszámítva, olyan helyre célozta a lövedéket, hogy az a géppel találkozzon. Ezt aztán az angolok le is másolták. Mondanom sem kell, hogy a Juhász testvéreket ki is menekítették az országból, ha jól tudom Svédországba kerültek. Tehát a „Gamma testvérek” egyikének a lányát vette el Mensáros László, és három gyerekük született.

– *Tartotta vele a kapcsolatot?*

– Igen tartottam, bár nem találkoztunk sürűn, mert más körökben mozogtunk. Viszont gyerekkorunkban úgy nőttünk fel, hogy mindannyian a Hőgyes Endre utca 11-ben laktunk. A felsorolt összes család. Ezt a házat úgy is hívták, hogy a Springer-ház. Nyolc lakásból hatban a család lakott, és csak kettő volt idegeneknek kiadva. Mi minden karácsonykor egyik

helyről a másikra mentünk gyertyát gyújtani. A család ebből a szempontból teljesen összetartott. A nagyapám volt ennek a háznak az első tulajdonosa, egy évvel a Fradi alapítása után vette meg.

„Angol szél” és elhúzódo „háború”

– *Miként merülhetett fel benne a klubalapítás ötlete?*

– A Kossuth Párt erősen angliai érdekeltségű volt, ő pedig ebben tevékenykedett. Az akkori időben nem csak német befolyás volt. Persze az volt az adott, mert az itt volt helyben, de ennek az ellenoldala az angol volt. A futball Angliából terjedt el, és mivel nagyapám politikailag is nagyon széles kapcsolatokkal rendelkezett, összejárt ezekkel az emberekkel. Így érintette meg ez az „angol szél”.

– *Ismerhette a már akkor létező MTK-t?*

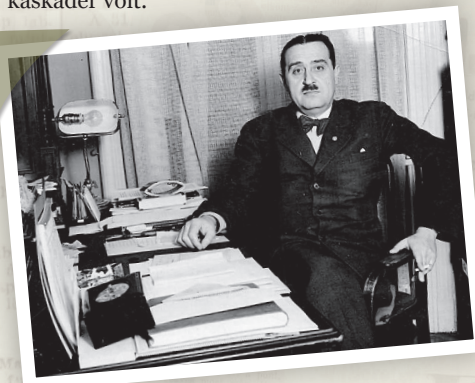
– Nagyon valószínű, később is kapcsolatban volt Brüll Alfréddal, az MTK elnökével. Ez a kapcsolat igencsak elmérgesedett, amikor a Schlosser miatt óriási és elhúzódo „háború” keletkezett. A békét végül apám teremtette meg. Előtte a nagyapámát 1899-től 1920-ig minden évben újraválasztották elnöknek, sőt még az 1920-as halála után, az iránta érzett tiszteletből, két évig nem választottak valós elnököket.

– *Miklós bácsi mivel foglalkozott?*

– A külkereskedelemben dolgoztam. Az összes vezető, az ÁVH-ból átmentett kommunista volt és a szaktudásuk a nullával volt egyenlő. Mi szakemberek voltunk, de minket nem engedtek a csúcsra, csupán a helyettesi posztig juthattunk. Szakmailag természetesen ránk támaszkodtak. Időnként nagy nyomás alatt voltam, mert volt egy pár „buzgómócsing”, aki mindenáron be akart szervezni a pártba. Én valahogy ezt mindig ügyesen kikerültem. Mikor jöttek ezek a felkérések, akkor mindig azt mondtam, nem akarom belülről bomlasztani

a pártot, mert olyan ember vagyok, hogy nem bírom ki azt, hogy ne szóljak valamiért. Rossz természetem van, ez nem való a pártba. Ezekkel a trükkökkel sikerült is megúsznom azt a nyomást, amit rám gyakoroltak. Ennek ellenére, majdnem minden évben, a külkereskedelem kiváló dolgozója lettem, amivel jutalomként egy heti fizetés járt. Eddig juthattam és nem tovább. Viszont pártonkívüliként a nyelvpótlékokkal együtt több volt a keresetem, mint a vezérigazgatóé, aki nyelvtudás nélküli munkáskáder volt.

Sajnos az apámat csak tízéves koromig láthattam

– *A kis közbevetés után kérem, meséljen az édesapjáról!*

– Édesapám nagyon magasan kvalifikált ügyvéd volt. Egyetemi éveiből két esztendőt Angliában töltött, majd azt a két évet itthon beszámították neki. A kommuné előtti évben előrehozva kapott diplomát. Hadi félév volt, és engedték hamarabb levizsgázni, mert behívták katonának.

Tartalékos tüzérszázados lett, az olasz isonzói csatában is bevetették. Óriási csaták voltak ott, be voltak ásva a frontok, és lőtték egymást hetekig, hónapokig. Aztán jött 1919, átvették a hatalmat a kommunisták, ők pedig besorozták apámat is. Esze ágában sem volt bevonulni a vörös hadseregbe, úgyhogy a behívónak nem tett eleget és Sárváron bujkált. Ez ko-

moly dolog volt, mert fel is koncolhatták volna, ha elkapják. Itt meg kell, hogy említsem, a bajor király, amikor letaszították a trónról és a német egységes állam megalakult, Magyarországon telepedett le és uradalmat alapított. Az én anyai nagyapám volt ott az uradalmi főintéző. Az apám oda menekült, ott bujkált és ott ismerte meg az édesanyámat, akibe első látásra halálosan szerelmes lett. Nekem még megvan egy olyan levele, melyben megkéri az édesanyám kezét. 1920-ban össze is házasodtak.

Első gyermekként a bátyám 1921 januárjában született. Mivel elsőszülöttként jött a világra, apám után a Ferenc nevet kapta.

Nekem pedig nagy a gyanúm, hogy Horthy Miklós miatt kaptam a Miklós nevet. Ezt nekem nem mondta senki, de akkoriban nagyon nagy tekintélye volt Horthynak Magyarországon. A nővérem 1922-ben született, így voltunk hárman testvérek. Anyám elárulta, hogy én tulajdonképpen véletlenül születtem, mégis én lettem az, aki mindkettőjük kedvence lett.

Sajnos az apámat csak tíz éves koromig láthattam, mert utána meghalt. A házunkban volt az irodája és én voltam az egyetlen, aki bemelegítem, amikor tárgyalt. Leültem az ölébe és farkaszemet néztem az ügyfelekkel. Rengetegen jártak hozzá, mert az egyik egzisztenciális forrása az volt, hogy a háztulajdonosok az ügyvédeknek adták oda a házak kezelését. A házmestereket ők számoltatták el, ők intéztek minden jogi ügyet. Ezért a házkezelésért a beszedett bér bizonyos százalékát megkapták. Ez egy állandó bevétel volt. Egy ügyvédnek, akinek szabad foglalkozása volt, ez óriási biztonságot adott. Az apám körülbelül 10-12 házat kezelte.

– *Úgy tudom, a családjuk erősen kötődik a Velencei-tóhoz is.*

– Mikor apám telket vett – hihetetlenül olcsó áron – a tónál, eszébe sem jutott az építkezés. Nem is volt meg hozzá a tőkéje. Majd, amikor egy öt évig húzódó pert megnyert, mely után nagy díjazásban részesült, ebből ott egy házat építtetett. Úgy emlékszem, 6000 pengőbe került annak a háznak az építése. Az apám ott volt a helyszínen, amikor az alapokat készítették, és ellenőrizte, hogy mennyi cementet raknak bele. Mert akkor a Velencei-tó nem

volt még szabályozva, a talajvíz pedig minden tavasszal kijött, a nem jól alapozott házak pedig összeomlottak. Így kezdődött a Velencei-tóhoz való kötődésünk. Gyerekkorunkban itt töltöttük a nyarakat.

– *Édesapja mikortól vállalt munkát a Fradi vezetőségében?*

– Már a húszas évek végén ő lett a Fradi főtitkára. Hatalmas Fradi-drukker volt, és ismerte is azt a közeget, ahova bekerült. Minden meccsen ott volt még a bevásárlása előtt is, az edzőtáborokba is elkísérte a csapatot. Az egész klub hozzá tartozott, úszókkal, tornászokkal és minden szakosztállyal együtt. Később, amikor megalakult a professzionális Ferencvárosi Football Club, annak ő lett az ügyvezető elnöke. A profik mellett működtek még amatőrök is, mert a Fradinak volt amatőr csapata is, mely FTC néven, az amatőr bajnokságban játszott.

Gschwindt Ernő volt a főmecénás és a díszelnök, aki likörgyáros volt, és ebből fakadóan dúsgazdag ember. Apám lett az ügyvezető elnök, mindenben ő döntött. A fizetésekben is az ő szava volt a döntő, ő választott edzőt, de például ő vitte el a csapatot a máriabesnyői zughelyükre is, ahol a mérkőzések előtt készült a csapat. Rendkívül szigorú és következetes ember volt, még olyan játékosokkal szemben is, mint Lázár Gyula, akit „Tanár úrnak” nevezett a magyar labdarúgás. Ugyanígy szigorú volt például Háda Jóskával, aki csodálatos kapus volt, vagy akár Toldi Gézával és Sárosi doktossal. Nem kivételezett senkivel sem. Mikor apám átvette a stafétabotot, első dolga az volt, hogy békés hangulatot hozott létre a három nagycsapat, a Ferencváros, a Hungária és az Újpest között.

– *Nagy volt az ellentét köztük?*

– Akkora, hogy volt, mikor a Fradi nem állt ki ellenük. Akkor ki akarták ezért zárni a csapatot. Rendkívül mérges volt a viszony az egyesületek között. Apám Brüll Alfréddal és

Aschner Lipóttal kötött

egy „gentleman-agreementet”. Ennek alapján megállapodtak, hogy egymástól játékosat a másik hozzájárulása nélkül nem igazolnak, nem csábítanak el, csak ha a másik hozzájárul. Ennek egy jó példája Sebes Gusztáv, aki át akart jönni a Fradiba, ám ezért nem jöhetett, ő pedig élete végéig megutálta a Ferencvárost. Ez a megegyezés elhozta a békét. Ellenfelek voltak, de barátokként kezelték egymást. Brüll Alfréddal ténylegesen is baráti viszonyba került az apám. Brüll egy nagy textilmágnás volt, Aschner Lipót pedig a Tungsramnak, az Egyesült Izzónak volt az első embere. Ők mindketten maguk, saját zsebből finanszírozták a csapatukat. A Hungáriának volt egy zsidó támogató törzsközönsége is, jól menő kereskedők adták be a pénzt és segítették a csapatukat. Akkor a zsidóság középosztálynak számított. Ők voltak a kereskedelemnek a birtokosai. A keresztények lenézték a kereskedelemmel járó piszkos munkát, inkább a keménygalléros, nyakendős állásokat választották, minisztériumi tisztviselők lettek. A Fradiban is voltak zsidó vezetők, apám idejében például a 11 vezető közül, 4-5 zsidó volt. Emellett viszont végtelesen nagy Fradisták és óriási nagy magyarok voltak. Az akkori rendszer rontotta el azt, hogy manapság a zsidóság megkeseredett lett, mert akkor még egy nemzetbe beágyazódott középosztály volt. Katonatisztek voltak, a fronton harcoltak, pont úgy, mint egy keresztény ember. Na és persze senki nem jegyezte meg azt

a másíkról, hogy zsidó vagy nem zsidó. Mikor a zsidótörvényt hozták, akkor kapott lángra ez az egész. Még az iskolában a bizonyítványba is beírták azt, hogy ki milyen vallású.

Az elnöknek tekintélye volt, de imádták, mert tudták, hogy mindent kiharcol a számukra

– Említette, hogy édesapja nagyon szigorú ember volt. Miben mutatkozott ez meg?

– Például, megtudta azt, hogy Háda, Lázár és a „hungáriás” Cseh Matyi kimaradtak a meccs előtti napon. Azt csinálta, hogy elment a játékosokhoz este 8 órakor és visszament 11-kor. Aki nem volt otthon, az másnap nem játszott. Felhívta Brüll Alfrédot és megkérdezte tőle, hogy halottad? Matyi Gyulával együtt volt el az este. Igen? Kösz. Ennyi elég is volt. Cseh

nem játszott a Hungáriában a következő meccsen, nálunk pedig Lázár nem léphetett pályára. Nagyon nagy fegyelem lett. Akkoriban nem volt olyan, hogy a játékos bement és az asztalt verte, hogy elmegyek! Az elnöknek tekintélye volt, de imádták, mert tudták, hogy mindent kiharcol a számukra. Elvitte őket majdnem minden télen két vagy három hétre Máltára. Neki már akkor ilyen erős összekötötteseiek voltak. Mindezt úgy, hogy a máltaiak fizettek mindent az utolsó centig, még az utazást is.

– Említette, hogy volt egy fő mecénás. Rajta kívül mások is támogatták akkor a klubot?

– Kisebbségi támogató rengeteg volt, a középosztály kereskedő rétegéből. Ezért persze már akkoriban is reklámozva voltak a stadionban.

– Édesapjának volt tiszteletdíja a Fradi-ban?

– Egy fillért soha el nem fogadott! Egyedül az útiköltségét állta a klub, amikor kísérte a csapatot, ha valaki tiszteletdíjról tett volna neki említést, azt kiüldözte volna a világból! Az volt a jellemző, hogy Mensáros papa, meg Hecht Ernő számtalanszor átvette a folyó ügye-

it és helyettesítették a bíróságon, mert a Fradi mellett kevesebb ideje jutott a saját munkájára. Dr. Hecht Ernő egy öreg zsidó ember volt, a Fradi elnökségének a tagja, aki azzal vette le apám válláról a terhet, hogy elment helyette a tárgyalásokra, amikor ő a Fradival volt elfoglalva. Apám a szó szoros értelmében is a Ferencvárosért élt-halt. Őt bármikor felkelthették, reggeltől estig, sokszor akár az éjszakába nyúlóan is a Fradival volt elfoglalva.

– *Abban az időben volt már székháza a Ferencvárosnak?*

– Nem, a játékosok is mindig a lakásunkra jöttek. Az előszobában volt egy gyönyörű nagy asztal, ahol én óriási gombfocicsatákat vívtam. Az egyik legnagyobb gombfoci partnerem Sárosi Béla volt, mert amíg az apja, aki szabómesterként menedzselte a fiait, tárgyalt az apámmal, addig Béla velem gombfocizott. Számomra a futballisták gyerekfejjel istenek voltak. Öt éves voltam, mikor az apám először bevitt az öltözőbe. Ez fantasztikus élmény volt!

– *Apja a szakmai kérdésekbe beleszólt?*

– Igen, például Rauchmaul Emil ő irányította teljesen. Persze, voltak olyan edzők, akiket nem lehetett, ilyen volt például Tóth-Potyá. Nála soha nem szólt bele szakmailag. Viszont, ha egy játékost tetten ért engedély nélküli kimaradáson, akkor nála is beleszólt, mert azt letiltotta. Eszükbe sem jutott ezt megkerülni, tudták ő a vég, ellene fellebbezésnek helye nincs! Mikor valaki lebukott előtte, az másnap meghunyászkodva esedezett a bocsánatért. Akár egy Lázár Gyula is, aki Magyarország egyik legnagyobb labdazsonglőreje volt. Ennek én is szemtanúja voltam. Az is profi szemlélet volt, hogy akkoriban heti bérek voltak. Aki játszott már a válogatottban, az magasabb fizetést kapott, vagy egy bizonyos meccsszám elérése is emelte a jövedelmet a Fradiban. Érdekes, nyolcasra végződtek a fizetések. A 28 pengő az egész fiatalon leigazolt professzionisták jövedelme volt, akiknek még nem volt múltjuk. Ez heti bérezés volt, amire jött még a győzelmi prémium. Ez úgy oszlott meg, hogy volt egy átlagos, majd volt egy emelt, ami a rangadókra volt kitűzve. Vagy például a KK-ban, a Lazio ellen is kiemelt prémium járt. Soha nem felejttem

el, amikor Toldi Géza felesége kint volt a hazai KK-döntőn a Slavia ellen. Idegenben 2-2-öt játszottunk, itthon pedig vereséget szenvedtünk. Géza felesége a fejéhez kapott: „ÚR-ISTEN! Már megrendeltem az új szobabútort, miből fogom kifizetni?”.

Szigorúsága ellenére, a játékosok nagyon szerették és tisztelték édesapámat. A temetéséről még vannak képek. A Kerepesi temetőben van eltemetve, ahol akkoriban nem csak a Fiumei útról volt bejárat, hanem a Salgótarjáni út felől is. A ravatalozótól a Salgótarjáni útig álltak az emberek. Tizenkét-tizenötezer emberre saccolták a résztvevőket a temetésén. A játékosok vitték a vállukon a koporsót a ravatalozótól a sírig.

KK döntő a Lazióval

– *Milyen volt a kapcsolata az akkori MLSZ-szel?*

– Az MLSZ-t is a nagyapám javaslatára alakították meg, fel is kérték elnöknek, de maga helyett a Kárpáti javasolta, ő nem vállalta el. Apám pedig a BLASZ-nak lett az elnöke, ami a Budapesti Labdarúgó Alsövetség. Létezett vidéki és budapesti alsövetség is. Érdekes volt, hogy az MLSZ-től apám már abban az időben sem volt elragadtatva. A szövetségben egy kicsit a Hungária érdekei felé hajlottak. Az egyesületek már akkor sem örültek annak, ha a válogatott elvitte a játékosait, mert például törvénytörő volt, hogy aki elérte a válogatottságot, annak emelni kellett a fizetését.

– *Édesapja idejében volt az egyik legnagyobb sikere a Ferencvárosnak, másodszor is elhódítottuk a KK serlegét.*

– 1937-ben vívtuk a KK döntőt a Lazióval. Előtte apám már nagyon beteg volt, 1936-ban nagybátyja, a Pécsi Klinika igazgatója, Dr. Neuber Ernő operálta. Ki kellett venni a lapockáját, mert szarkómája volt. Sajnos ez tovább terjedt a tüdejére, és innentől gyakran gyengélkedett. Azonban még 1937-ben, a Lazio elleni kupadöntő hazai meccsére kiment, ahol 4-2-re nyertünk. Engem is kivitt magával. Bement az öltözőbe is a fiúkhoz, de a visszavágóra már nem tudott kimenni, ágynak dőlt. Le-

velet írt az együttesnek, amit édesanyám vitt ki nekik. Mikor megérkezett a csapat, első dolguk az volt, hogy taxiba ültek és mind, kivétel nélkül, hozzánk jöttek a lakásra. Büszkén hozták a meccs labdáját, majd később ezt be is galvanizáltatták. Minden játékos aláírta a nevét és egy talpazatot készíttettek neki. Ez a labda, ma is ott van a Fradi-múzeumban, mert a bátyám odaadta a család nevében.

– *A párizsi világbajnokság idején, amikor másodikkak lettünk, már tíz éves volt.*

– Pluhár István közvetítette a mérkőzéseket, nem tudtam elszakadni a rádió mellől, és csakúgy, mint később a berni döntő után, sírva fakadtam. Nagyon a szívemre vettem a vereséget. Sajnos, egy buta szövetségi kapitányi döntés miatt kaptunk ki. Kihagyta az olaszok kérésére a döntőből a Toldi Gézát. Az olaszok rendkívül félték Tolditól. Reszkettek tőle és tücsköt-békát kiabáltak rá, hogy Toldi szabálytalan futballista, alattomos. Az igaz, hogy Toldi robusztus alkat volt, nem lehetett elnyomni. Igazi férfias test volt, és rettenetesen sok borsot tört már az olaszok orra alá. A szövetségi kapitányunk pedig kihagyta az olaszok elleni döntő előtt a csapatból. Toldi nélkül az olaszok valóban erősebbek voltak nálunk és meg is nyerték a mérkőzést.

Sorolom az általam klasszisznak tartott játékosok nevét: Henni Géza, Kispéter Mihály, Rudas Ferenc, Kéri, Lakat Karcsi, a csatársorban Budai, Kocsis, Deák Bamba, Mészáros Dodó és Czibor. Ráadásul közülük legalább heten nem csak klassziszok voltak, hanem egyenesen világklassziszok.

Ők akár egy csettintésre tudtak öt gólt rúgni. Lehet, hogy kaptak is, de rögtön rúgtak helyette legalább kettőt. Olyan erős támadófocit játszottunk, hogy például a Vasas ellen már az ötödik percben 2-0-ra vezettünk.

– *Honnan nézte ezeket a mérkőzéseket?*

– Akkoriban Weisz Pista bácsi, aki pályagondnok volt, nekem és még plusz egy főnek egy állandó belépőt adott. Elküldte minden évben kérés nélkül. Ráírta a hátuljára, hogy plusz egy fő, mert tudta, hogy a legjobb barátomat én mindig beviszem. A díszpáholy fölött voltak a Fradi vezetők és közöttük volt számomra biztosítva két hely.

– *Hangosan szurkolt Miklós bácsi?*

– De még mennyire! Emlékszem, egyszer alattam ült Marosán György. Ferencváros - Vasas mérkőzés volt, 4-2-re nyertünk. Akkor még Fradinak hívtak minket, de nemso-kára ezt megváltoztatták.

Aztán volt olyan is, amikor el is vittek

– *Őn még élőben láthatta a Rudas Ferenc féle 1948-49-es csapatot is.*

– Merem állítani, hogy olyan csapat még nem volt. Mert például, én megsüvegelem a Sárosi-féle csapatot is, de abban azért voltak lyukak. Úgy mondanám, hogy az óriási klassziszok mellett azért akadtak középszerű játékosok is. A Rudas-féle csapatban viszont kilenc-tíz klasszisz játékos volt.

A Vasas lőtt egy gólt. és Marosán György teljesen oda volt. Erre mi válaszoltunk egy góllal, és elkezdtem „Gyurinak” mutogatni, hogy úgy kellett, úgy kellett, csak azért is lőttünk egy gólt! Feljötték utána hozzám a Fradisták és szóltak, hogy Miklós ne hülyéskedj, hát elvisznek! Akivel ott lent van, az két „fogdmeg”. Megmondom őszintén, engem a meccs vége előtt kimenekítettek, nehogy elvigyenek. Aztán volt olyan is, mikor el is vittek.

Tehát 49-ben volt egy szabad belépőm, talán még ma is megvan valahol. Aztán a Kinizsis korszakban, amikor átvették a Fradit, akkor az újak már nem küldtek. Én azonban a B-középből elvegyülve, minden Kinizsi mérkőzésre megvettem a jegyemet. Engem azért vittek el egy Újpest elleni meccsről, mert „Hajrá Fradi!”-t kiabáltam. Mellettem állt egy civil ruhás kopó, aki azért volt ott, hogy kiszűrje a közönségből az olyan „rendbontókat”, mint amilyen én is lettem, ezen drukkolás által.

– *Úgy tudom fiatalon sportolt is. Meséljen erről az időszakról?*

– A Bencés Gimnáziummal szemben volt egy dohányraktár. Ott volt egy hatalmas terület és azt minden télen felöntötték vízzel. Telente volt 40-50 nap, amikor lehetett korcsolyázni. Ott kezdtem el hokizni. Tizennégy éves koromban már hokikapus voltam, mindaddig, míg a fogamat le nem törték, mert akkoriban még nem volt arcvédő. A hadsereg kézilabda csapatában folytattam a sportolást. Akkor még nem kézilabdapályán űztük ezt a sportot, hanem futballpályán. Én támadó centerhalf voltam. Megjegyzem, később a Fradinak is volt ilyen nagypályás együttese, a kézilabdás Som Ferenc például még játszott ebben a csapatban. Én még a Nagyváradon állomásozó hadtest válogatottjába is bekerültem.

A háború végén francia fogságba kerültem, de Németországban, mert azt a területet a franciák szállták meg. Ott összejött egy magyar tábor, az odaverbuvalódott leventékből, meg hadapródokból, meg leszerelt, menekülő magyar katonákból. Szabályos parancsnokság alatt éltünk és a táborban kaptunk ellátást, de az intézményt nem szabadott elhagyni. Volt ott egy lengyel fogolytábor is, és volt az ottani francia seregnek is egy csapata. Ez a három hadináció csinált három futballcsapatot, a magyar együttesbe én is bekerültem. Többek közt csapattársam volt a magyar atlétikai bajnok, Tima-Horváth, százas és kétszáz-as futó, aki 10,6 mp alatt futott a magyar bajnokságon. Aztán Juhos Péter, aki az Újpestnek volt a válogatott balbékkeje. Keménységéről volt híres, ő volt az, aki eltörte Sárosi Gyurkának a bordáját. Ott volt még a csapatban Bencsik III az MTK-ból. Remek futballisták voltak. Két meccset játszottunk, egyet a lengyelek, egyet a franciák ellen. A franciákkal ikszeltünk, a lengyeleket nagy nehezen megvertük, de az egy óriási nagy meccs volt. Persze közönségünk is volt, és a mi szurkolóink elkezdték kiabálni, hogy „Huj, huj, hajrá!”, mire a lengyelek eszeveszettül nevetésbe estek. A tolmáctól tudtuk meg, hogy a huj, az náluk a férfiak nemi szervét jelenti.

Amikor hazajöttem és az egyetemre kerültem, a BEAC igazolt le. Másodosztályú csapat volt, és azért igazoltam oda, mert ott csupa egyetemista srác volt. Apám halála után, nekem az egyetem mellett is dolgozni kellett, tehát nem tudtam edzésre járni. Örültem, ha a szombati meccsre el tudtam magam szakítani.

Deák Bambát is lefejeltem egy edzőmérkőzésen

– Mit dolgozott ekkor Miklós bácsi?

– A házban volt egy kés és műköszőrüs orvosi műszerésmester, nála dolgoztam, reggeltől estig. Életemben nem kerestem jobban, mint ott. Orosz tankokból, acél darabokat gyűjtött be és vitte haza. Abból csináltunk orvosi ollókat és műszereket. Az olyan anyag volt, hogy nem kellett edzeni sem, csak köszőrülni, meg formálni. Darabérben dolgoztam, sokszor reggel nyolctól este tízig tartott a munka. Olyan fizetésem volt, hogy megkerestem az

ezer – ezerkétszáz forintot egy hónapban. A vezérigazgatói fizetés hatszáz forint volt akkori-ban Magyarországon. Itt tanonc voltam és egy év után tehettem segédvizsgát. A segédvizsgán el kellett készítenem egy ollót. Ma is megvan a segédlevelem. Muszáj volt dolgoznom, mert anyám mindössze 70 forint nyugdíjat kapott, ami kegydíjnak volt tekinthető. Annyi könnyítésünk volt, hogy apám halála után a lakbért nem kellett fizetnünk.

A BEAC-ban ritkán játszottunk azonos felállásban, mert hol az egyikünk tudott ott lenni, hol a másikunk. Játszottak ott „feketén” is sportolókat, mert nem nézték akkoriban olyan szigorúan az igazolást. Amúgy én nagyon jól fejlődő játékos voltam, még NB I-es szinten is. Büszkén mondhatom, hogy egyszer még Deák Bambát is lefejeltem egy edzőmérkőzésen. Aztán Bamba rúgott egy szabadrúgást, én meg beálltam a sorfalba és pont fejbe talált. Utána csak szédelegtem és kerestem a helyem, hogy hol vagyok?

A Mező utcai pályánkon viszont egy kicsit nehezen fordultam, mert mély homokos talaj volt, nem volt füvesítve. Ott tudtam igazán nagyot játszani, ahol kemény talaj volt.

– Az Ön bátyja is aktív volt egy ideig a Ferencváros vezetésében, aztán, ha jól tudom, egy bizonyos ügy rossz fényt vetett rá.

– A bátyámmal a tudtán és akaratán kívül kiszúrták. 1944-ben, amikor a nyilasok átvették a hatalmat, akkor az utasításukra ki kellett zárni a Fradiból négy zsidó elnökségi tagot. A közgyűlést soha nem hívták össze, csak képletesen történt meg a kitiltás, sőt még kizárás sem volt, csak papíron feloszlatták a régi közgyűlést és megalakították az újat. Az új közgyűlésbe beleírták a bátyámat is, mint elnöksé-

gi tagot. Később ezt a szemére hányták, hogy benne volt ebben a kizárásban, pedig semmi köze nem volt hozzá, csak szerepelt benne a neve.

Mensárosékat kitelepítették a családi házukból, mi pedig örültünk, hogy élünk. Aztán engem is kirúgtak az egyetemről a Mindszenty-ügy kapcsán. Ugye, elég színes a családi történetünk?

– *Valóban, nagyon érdekes. Később a bátyja nevét is megismerhettük, ha nem is a Fradiból, hiszen a neve összeforrta a Velencei-tóval. Igaz, hogy ő virágoztatta fel a térséget?*

– A bátyám lába térdben béna volt. Az orvosok amputálni akarták, de az apám nem engedte levágni, így sikerült megmenteni. Később, amikor feltalálták a penicillint, akkor egész szépen helyrehozták neki. A csontvelő állandóan vándorolt a lábában, és itt-ott tályog keletkezett. Borzasztó volt szegénynek, mert nagy fájdalmai voltak. Sajnos, soha nem tudott sportolni, helyette a sportszervezésben élte ki magát. Végül sportágot is talált magának, hiszen elkezdett vitorlázni, mert ezt a sportágot az ő állapotában is tudta űzni. Imádta a vitorlázást. Ő alapította meg a Velencei-tavi Vitorlás Sportiskolát, ő lett a Velencei-tavi Intéző Bizottság főtitkára, minden, ami fejlesztés volt, az ő nevéhez fűződik. Díszpolgára lett Fejér megyének, Kossuth díjra is felterjesztették, de azt pártvonalon megfúrták. Ettől függetlenül rengeteg kormánykitüntetést kapott. Létre hozta a Pro-Recreatione Alapítványt, amely Velencén alakult, és a diákoknak a nyári táborozását oldotta meg ingyen és bérmentve. Állami finanszírozás nélkül, önerőből hozta létre. Munkássága elismeréseként az agárdi kikötőben szobrot állítottak neki.

A Fradit a Velencei-tónál sem felejtette el, szerzett egy tóparti területet a kakaj-kenu szakosztály részére. Amikor államosították a pályákat, akkor ezt sajnos elvették. Zseniális ember volt ő is. A Kádár-rendszer alatt olyan állami pénzeket tudott szerezni, hogy az szinte hihetetlen. A Velencei-tónak elintézte, hogy több pénzt kapott, mint a Balaton. Az Országos Tervhivatalnál mindenkiel jóban volt. Saját pénzen vendégül látta az illetékes elvtársakat a Velencei-tavon, elvitte őket vitorlázni, majd a Szúnyog Csárdában ettek-ittak. Rém jó hangulatot csinált, és ezt minden évben megismételte. A barátai meg kijárták neki az állami pénzeket, amit ő remekül használt fel. Az akkori politikai államtitkár, aki óriási nagy pártember volt, élt-halt a bátyámért. Az összes politikai ügyet ő vitte, a bátyámat pedig mindenkitől megvédte. A temetésén döbbsentem meg, hogy ott voltak MSZP-sek, SZDSZ-esek, FIDESZ-esek. Mindenki ott volt, mindenki szerette, pártállástól függetlenül. Maga a politika soha nem érdekelt, csak a Velencei-tó. Egy megszallott volt.

– *Befejezésül, mert ezt nem lehet eleget hangoztatni, még egyszer sok boldogságot és nagyon jó egészséget kívánok!*

– Én meg nem győzöm elégszer megköszönni a felém áramló és érezhető szeretetet. A nyolevanadik születésnapomra kaptam egy nagyon kedves verset, amit azóta is őrzök. Arról szól, hogy nyolcvan felett az ember már alkuadozik a Jóistennel, hogy mindig eggyel több legyen az éveinek száma, évenként így jut el százig. Én is ezt teszem, mert még sok Fradi sikert, bajnokságot és kupagyőzelmet szeretnék ünnepelni, ami Isten akaratából kétségteljesen el fog jönni, mert a Fradi győzelemre van ítélve!

Ez a kiadvány az FTC Baráti Kör ajándéka, a 85 éves dr. Springer Miklós, valamint az FTC Baráti Kör tagjai és szimpatizánsai részére.

Felelős kiadó: az FTC Baráti Kör Elnöksége

Szerkesztő: Istenes Tibor

Képek: Fekete Géza, MTI, Simon Sándor, Szántay Balázs

Külön köszönet: Hélsz Józsefnek, Istenes Mónikának, Lángos Gyulának, Privacek Andrásnak és Szántay Balásznak, akik nélkül ez a kiadvány nem jöhetett volna létre.

Nyomdai munkák: Kurucz Nyomda

Nyomdai előkészítés: INVERZUMEDIA

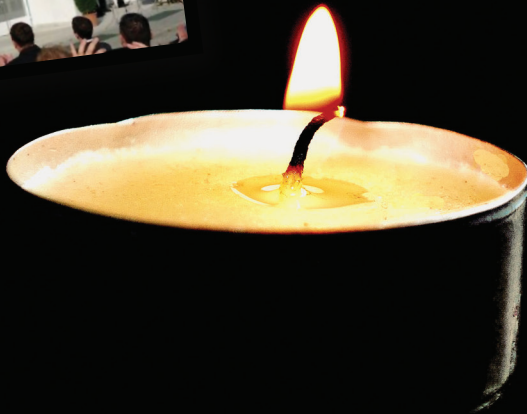
IN MEMORIAM ELEK GYULA (1932-2012)

Elbúcsúztattuk,
de soha nem feledjük

80. születésnapján
a Baráti Kör arany-
koszorús tagja
kitüntetéssel
köszöntöttük

Javaslatunkra a róla elnevezett
Aréna is hirdeti emlékét

FERENCVÁROSI KRÓNIKÁK

**Fradi volt,
Fradi lesz!**

1928. január 31. III. évfolyam, 1. szám Ára: 8,5 fillér

A SPRINGER VÉR VONAL

A Springer-család Kassáról származik, felvidéki cipészek voltak. A cipészek a járszági szászokkal vándoroltak be még Mária Terézia idején. Nagypám nagyon tehetséges és céltudatos gyerek volt, például gyalog jött fel Pestre, mikor a papok elvállalták, hogy ingyen taníttatják. Kassán élt a családja, ő feljött egyedül és az intézetbe került. Anyira tehetséges volt, hogy az egyik rend felkarolta és ösztöndíjjal segítette.

Vezéregénység volt, briliáns agyi képességekkel. Gyakorlatilag ő alapozta meg

a Springer család polgári jellegét. A dédapám cipészmester volt.

Visszatérve nagypámra, ő a Kossuth Párt képviselője lett. A Ferencváros egyes számú, elismert

embere volt, és mint ügyvéd, komoly nevet szerzett magának.

Édesapám nagyon magasán kvalifikált ügyvéd volt. Egyetemi éveiből két esztendő Angliában töltött, majd azt a két évet itthon beszámították neki. A kommián előtti évben előrehozva kapott diplomát. Hadi félév volt, és engedték hamarabb levizsgázni, mert behívták katonának.

Tartalékos tüzérszázados lett, az orosz iszonyó csatában is bevetették. Óriási csaták voltak ott, be voltak ásva a frontok, és lőtték egymást hetekig, hónapokig.

